

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 17, 2018

Nummer 17, 2018

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:2699](#) 31-07-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:2246](#) 31-07-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:2400](#) 10-07-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2016:1708](#) 03-05-2016

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2018:2864](#) 01-08-2018

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:3632](#) 26-07-2018

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2018:5992](#) 18-07-2018

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2018:5101](#) 06-06-2018

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2018:5132](#) 06-06-2018

RECHTSPRAAK

Regeling legitieme portie niet in strijd met Europees recht.

Moeder overlijdt in 2011. Zij heeft haar zoon tot enig erfgenaam benoemd. De dochter beroept zich op haar legitieme portie.

De zoon stelt dat de regeling van de legitieme portie in strijd is met Europees recht (art. 1 Eerste Protocol EVRM afzonderlijk en in samenhang met art. 14 EVRM en art. 1 Twaaalfde Protocol EVRM). Het hof volgt de zoon niet in zijn stelling.

Uit de in de parlementaire geschiedenis genoemde gronden voor het handhaven van de legitieme portie blijkt dat daarmee met name is beoogd recht te doen aan maatschappelijke opvattingen volgens welke – samengevat – het gezin bescherming behoeft, de kinderen zo veel mogelijk gelijk worden behandeld, de kinderen worden beschermd tegen bevoordeling van derden, de erflater wordt beschermd tegen (onder meer) beïnvloeding door derden en een onterfde 'nietsnut' niet hoeft terug te vallen op algemene middelen. Aldus strekt de regeling van de legitieme portie ertoe het algemeen belang te dienen. De doelstellingen van de legitieme portie dienen als zwaarwegend te worden aangemerkt. Met het oog daarop heeft de wetgever de inbreuk nodig geacht. De inbreuk op het ongestoorde genot van eigendom is ook geen buitensporige last voor de erflater en derhalve gerechtvaardigd. De regeling is ook niet inconsistent of discriminatoir, zoals de zoon betoogt.

De zoon stelt dat moeder, door in 1993 de nalatenschap van vader te verwerpen, een gift heeft gedaan aan hem en zijn zuster. Het hof wijst dit standpunt af. De keuze van moeder komt niet voort uit vrijgevigheid. Deze was noodzakelijk om haar onder een gunstig fiscaal regime de financiële middelen te verschaffen om haar leven na vaders overlijden in te richten op een wijze die haar voor ogen stond.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 31-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:2246

Zaaknummer: 200.174.752/01

Rechters: C.G. Kleene-Eijk, H.A. van den Berg en C.M.J. Peters

Wetsartikelen: 1 Eerste Protocol EVRM, 14 EVRM en 1 Twaalfde Protocol EVRM

RECHTSPRAAK

Vordering van erflater op een derde. Geschil over omvang en verjaring tussen erfgenamen onderling.

Moeder laat haar twee dochters als erfgenamen achter. Dochter X stelt dat tot de nalatenschap behoort een vordering op de zoon van dochter Y. X eist van Y voldoening van de helft van de vordering. Y stelt dat de vordering is verjaard.

Volgens de rechtbank kan de discussie die partijen voeren over een eventuele verjaring en de hoogte van de vordering, niet gevoerd worden in deze procedure. X en/of Y kunnen als deelgenoten wel een vordering instellen jegens de kleinzoon (art. 3:171 BW, HR 6 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:535). In deze procedure kan slechts worden vastgesteld dat tot de nalatenschap een vordering op de kleinzoon behoort. Over verjaring en omvang kan hier niet worden beslist.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 01-08-2018

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2018:2864

Zaaknummer: 219224 HA ZA 18-284

Rechters: A.M.S. Kuipers

Wetsartikelen: 3:171 BBW

RECHTSPRAAK

Stichting in liquidatie kan restantbedrag schenking niet meer opeisen.

Een stichting die een lokale omroep realiseert, sluit een mondelinge schenkingsovereenkomst met Y. Y voldoet een deel van de schenking. Na het besluit om de stichting te ontbinden, vordert de vereffenaar het restantbedrag van Y.

Volgens de rechtbank is de schenking niet vernietigbaar wegens misbruik van omstandigheden (art. 7:176 BW) of niet-nakoming van een verplichting van de stichting (art. 7:184 lid 1 onder a BW). Toch kan de vereffenaar het restantbedrag niet meer vorderen, omdat de achterliggende (impliciete) bedoeling bij de schenking – het kunnen blijven uitzenden – niet meer gerealiseerd kan worden. Evenmin kan Y terugbetaling verlangen van de stichting, omdat geen sprake is van een ontbindende voorwaarde.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 18-07-2018

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2018:5992

Zaaknummer: 265688

Rechters: A.E. Merkus

Wetsartikelen: 7:176 BW en 7:184 BW

RECHTSPRAAK

Afwikkeling huwelijksgemeenschap en nalatenschap. Hoedanigheid procespartij.

Erflater laat bij zijn overlijden in 2013 zijn derde echtgenote X als enig erfgenaam achter. Zij waren in algehele gemeenschap van goederen gehuwd. X is als beneficiair erfgenaam tevens vereffenaar van de nalatenschap (art. 4:195 lid 1 BW).

Een van de geschillen tussen X en erflaters familie betreft de vraag of X de nalatenschap door gedragingen zuiver heeft aanvaard (art. 4:192 lid 1 BW). Het hof meent van niet.

Erflater en X woonden bij de ouders van erflater in. Op hun verzoek heeft X de woning verlaten en persoonlijke goederen van erflater meegenomen. Dit zijn beheershandelingen, ook als X daarbij kledingstukken zou hebben weggegooid. X heeft als begunstigde op verzekeringspolissen niet beschikt over de nalatenschap, gelet op de leer van het zelfstandig recht. Uit de opname door X van een klein bedrag van de en/of-rekening met erflater kan ook niet haar wil tot zuivere aanvaarding worden afgeleid.

Aannemelijk is dat de huwelijksgemeenschap tussen erflater en zijn tweede echtgenote nog niet was verdeeld. X heeft onvoldoende duidelijk gemaakt in welke hoedanigheid – in persoon, als vereffenaar van de nalatenschap of ook namens de oude onverdeelde huwelijksgemeenschap (art. 3:171 BW) – zij procedeert. Het is aan X om duidelijkheid te verschaffen omtrent de hoedanigheid waarin zij vorderingen instelt, zodat ook de wederpartij weet tegen welke procespartij een wedereis moet worden ingesteld. Dit heeft zij in ieder geval niet gedaan ten aanzien van vorderingen die tijdens erflaters tweede huwelijk zouden zijn ontstaan. X heeft ook niet te kennen gegeven dat zij op de voet van artikel 4:213 BW tot vereffenaar van de oude ontbonden huwelijksgemeenschap is benoemd. Dit komt X op niet-ontvankelijkheid te staan.

Hoewel voorstelbaar is dat X op onderdelen of subonderdelen van haar vorderingen wel zou kunnen worden ontvangen omdat zij voor zichzelf of namens de nalatenschap opkomt, heeft zij haar vorderingen in hoger beroep in dit opzicht onvoldoende (specifiek) onderbouwd. Het lag op haar weg om per onderdeel van haar vordering aan te geven op welke grond zij in welke

hoedanigheid wenst op te komen en in voorkomende gevallen tot welk beloop van de vordering, en de onderbouwing van haar vorderingen op die hoedanigheid toe te spitsen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 10-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:2400

Zaaknummer: 200.182.104/01

Rechters: H.A. van den Berg, C.M.J. Peters en M.C. Schenkeveld

Wetsartikelen: 3:171 BW, 4:192 BW, 4:195 BW en 4:213 BW

RECHTSPRAAK

Ongeboren kind geldt als beneficiair erfgenaam. Verwerping te laat.

Erflater overlijdt in 2009. Erfgenaam X verwerpt de nalatenschap op 18 februari 2010. Y is een kind van X en bij de verwerping en waarschijnlijk al bij erflaters overlijden een nog ongeborn vrucht. In 2018 verzoekt X als ouder machtiging om de nalatenschap ook namens Y te verwerpen. De kantonrechter wijst het verzoek af.

De termijn van artikel 4:193 lid 1 BW is gestart op 18 februari 2010. Y was toen weliswaar nog niet geboren, maar Y wordt als reeds geboren aangemerkt, zo dikwijls als zijn belang dit vordert (art. 1:2 BW). Dit is bijvoorbeeld het geval bij het openvallen van een nalatenschap. Het verzoek is in 2018 ingediend, terwijl de nalatenschap al op 18 februari 2010 aan Y is toegekomen (art. 4:10 lid 2 BW juncto art. 4:9 BW). De nalatenschap geldt als beneficiair aanvaard door Y (art. 4:193 lid 2 BW), door het verlopen van de driemaandstermijn van artikel 4:193 lid 1 BW.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 26-07-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:3632

Zaaknummer: 7067069 UT VERZ 18-17188 jb

Rechters: M.J. Smit

Wetsartikelen: 1:2 BW, 4:9 BW, 4:10 BW en 4:193 BW

RECHTSPRAAK

Van gevolmachtigde tijdens leven tot executeur na overlijden en rekening en verantwoording.

Moeder overlijdt in 2015. In 2013 heeft zij algehele volmacht gegeven aan dochter A. Dochter A is tevens moeders executeur. Dochter B vordert na moeders overlijden rekening en verantwoording van A over beheershandelingen voor moeder sinds 2008.

Er bestaat geen grondslag voor rekening en verantwoording over de periode voorafgaand aan de volmacht.

Voor de periode van de volmacht ziet de rechtbank evenmin reden voor rekening en verantwoording. In de volmacht is opgenomen dat A op verzoek van erflaatster of B rekening en verantwoording moet afleggen. Erflaatster heeft dit nooit verzocht en voor het overige lijkt de clause geschreven voor een situatie dat erflaatster niet meer compos mentis zou zijn. Bovendien volgt uit vaste rechtspraak dat er geen rekening en verantwoording aan de erfgenamen afgelegd hoeft te worden als – zoals in dit geval – niet is komen vast te staan dat erflaatster ten tijde van de volmachtverlening en bij gebruikmaking van de volmacht niet in staat was haar wil te bepalen en erflaatster bij leven geen aanleiding had gezien om de gevolmachtigde ter verantwoording te roepen, en als er geen sprake is van misbruik van omstandigheden (ECLI:NL:HR2005:AS4167).

Voor de periode na moeders overlijden wordt A niet als gevolmachtigde maar als executeur aangesproken (art. 4:151 BW). Feitelijk stelt B dat A niet als goed executeur heeft gehandeld. Zo verwijt B A dat A huurtermijnen aan zichzelf heeft betaald uit de nalatenschap voor de opslag bij A van erflaatsters inboedel sinds haar vertrek naar een verzorgingstehuis. Hieraan lag echter een mondelinge huurovereenkomst met erflaatster ten grondslag en de huur is niet onevenredig hoog, aldus de rechtbank. De gift (10 euro) die A uit de nalatenschap aan de fanfare heeft betaald, komt wel voor A's rekening. Dat moeder de fanfare altijd financieel steunde, is geen reden die A aan B kan tegenwerpen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 06-06-2018

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2018:5132

Zaaknummer: C/10/531516 / HA ZA 17-718

Rechters: A. Eerdhuijzen

Wetsartikelen: 4:151 BW

RECHTSPRAAK

Slepende echtscheiding tijdens overlijden. Verbeuren aandeel onvoldoende onderbouwd. Rechtbank beveelt verdeling ten overstaan van notaris.

Vader overlijdt in 2013. Zoon en dochter erven van hem. Vader en moeder zijn in 1994 gescheiden, maar de huwelijksgoederengemeenschap is nog altijd niet verdeeld. Voor de echtscheiding heeft vader vermogen bij een bank in België ondergebracht (kluis en zichtrekening).

Moeder stelt dat vader dit vermogen heeft verzwegen en daardoor zijn aandeel erin heeft verbeurd (art. 3:194 lid 2 BW), maar onderbouwt dit volgens de rechtbank onvoldoende. Haar subsidiaire vordering tot betaling van de helft van het Belgische vermogen strekt in feite tot verdeling (art. 3:185 BW). Omdat de omvang van de gemeenschap nog onduidelijk is, ziet de rechtbank reden om verdeling te bevelen ten overstaan van een notaris (art. 677 Rv).

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 06-06-2018

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2018:5101

Zaaknummer: C/10/526893 / HA ZA 17-468

Rechters: A. Eerdhuijzen

Wetsartikelen: 3:185 BW, 3:194 BW en 677 Rv

RECHTSPRAAK

Bankgarantie ter betaling legitieme portie. Geschil over tijdstip betaling na veroordelend vonnis en hoger beroep.

Moeder laat bij overlijden twee kinderen achter. Zoon A heeft zij tot enig erfgenaam benoemd, dochter B beroept zich op haar legitieme portie van ruim 1 miljoen euro. A verleent B in 2013 een bankgarantie voor dit bedrag. De rechtbank stelt in 2015 de omvang van de legitieme van B vast en veroordeelt A tot uitbetaling daarvan. Dit vonnis verklaart de rechtbank uitvoerbaar bij voorraad. Volgens B volgt hieruit dat A de garantie direct moet uitbetalen.

Volgens A zijn partijen overeengekomen dat de bankgarantie pas kan worden uitgewonnen als de vordering van B in een onherroepelijk gerechtelijk oordeel is komen vast te staan, dus na het hoger beroep. A wijst op de bepalingen van de bankgarantie (overeenkomend met het NVB-model beslaggarantie 1999), waarin dit is geregeld. Het hof gaat hierin mee. B stelt echter dat de bepalingen van de garantie haar niet beletten om het vonnis uit 2015 te executeren (verwijzend naar Rechtbank Leeuwarden 18 juli 2008, ECLI:NL:RBLEE:2008:BD7682).

Volgens het hof maakt B in dit geval misbruik van haar bevoegdheid door het vonnis te executeren voordat een onherroepelijke betalingsverplichting voor A is ontstaan. A en B hebben in eerste instantie onderhandeld over een depot onder dezelfde voorwaarde van uitbetaling. A heeft redelijkerwijze mogen begrijpen dat B er vervolgens mee akkoord ging dat de bankgarantie onder dezelfde voorwaarde werd verleend. Het beroep van B op het vonnis uit 2008 wijst het hof af. In dit geval zijn – anders dan in de casus van 2008 – specifieke afspraken gemaakt omtrent uitbetaling. Het hof schorst de uitvoerbaarheid van het vonnis uit 2015 totdat op de hoofdzaak in hoger beroep is beslist.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 03-05-2016

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2016:1708

Zaaknummer: 200.174.752/01

Rechters: A.R. Sturhoofd, R.G. Kemmers en L.H.M. Zonnenberg

Wetsartikelen: 4:81 BW

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Onjuistheden in verklaring van erfrecht. Slotconclusie wel correct.

Een ongehuwde erflater overlijdt zonder testament. Een dag later overlijdt zijn enige kind, een 2-jarige dochter. In een verklaring van erfrecht verklaart de notaris dat de moeder van de dochter als legitimaris, bij plaatsvervulling in erflaters nalatenschap opkomt. Juist zou zijn geweest de verklaring dat de dochter erflaters nalatenschap erfde en haar moeder vervolgens van de dochter heeft geërfd.

Erflaters broer klaagt dat de notaris een onjuiste verklaring heeft afgegeven en dat hij en zijn ouders erven. Volgens het hof is de broer geen belanghebbende in de zin van artikel 99 lid 1 WNA, omdat hij en de ouders in beide nalatenschappen niet erven. De broer is niet-ontvankelijk in zijn klacht.

Het hof vindt de verwarring bij klager wel begrijpelijk. Maar ondanks de onjuistheden is de slotconclusie van de verklaring van erfrecht – wie gerechtigd is tot de baten van erflaters nalatenschap – wel correct.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 31-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:2699

Zaaknummer: 200.232.538/01 NOT

Rechters: J.W.M. Tromp, J.H. Lieber en A.H.N. Stollenwerck

Wetsartikelen: 4:188 BW en 99 WNA